

نقش ویژگی‌های شخصیتی در نیک‌بودی تحصیلی دانشجویان کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا

سعید کریمی

استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا

چکیده

تحقیقات نشان می‌دهد که شخصیت یکی از عامل‌های کلیدی موثر در نیک‌بودی گروه‌های مختلف شغلی است. اما بررسی‌های بسیار کمی در این زمینه در بین دانشجویان انجام شده است. بنابراین هدف این پژوهش آن است که با استفاده از نظریه پنج عاملی شخصیت، روابط بین ویژگی‌های شخصیتی و سه نوع مختلف نیک‌بودی تحصیلی (مشغولیت، دل‌زدگی و فرسودگی) دانشجویان کشاورزی را بررسی و تبیین کند. در این پژوهش علی-رابطه‌ای، دانشجویان کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا جامعه آماری را تشکیل دادند (N=۱۸۷۰) که از میان آنان، بر پایه جدول بارتلت، ۲۶۰ تن به روش نمونه‌گیری تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. داده‌های پژوهش با استفاده از چهار مقیاس استاندارد شده شامل نسخه کوتاه ۱۵ گویه‌ای پنج عامل شخصیت، نسخه دانشجویی مقیاس مشغولیت کاری اوترخت، نسخه دانشجویی مقیاس دل‌زدگی اوترخت و مقیاس فرسودگی تحصیلی مسلسل گردآوری شد. از آزمون همبستگی اسپیرمن و رگرسیون ترتیبی برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. تحلیل رگرسیون ترتیبی نشان داد که وظیفه‌شناسی با مشغولیت تحصیلی رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار و با دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی منفی و معنی‌دار داشت. اما روان‌رنجوری با مشغولیت تحصیلی رابطه‌ی منفی و معنی‌دار و با دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار داشت. همچنین توافق‌پذیری تنها با فرسودگی تحصیلی و تجربه‌پذیری هم تنها با دل‌زدگی تحصیلی رابطه منفی معنی‌دار داشتند. نتایج به دست آمده بیانگر آن است که ویژگی‌های شخصیتی می‌توانند ۵ تا ۱۶ درصد از احتمال تغییرپذیری ابعاد نیک‌بودی دانشجویان را تبیین کنند.

نمایه واژگان: ویژگی‌های شخصیتی، نیک‌بودی تحصیلی، مشغولیت تحصیلی، دل‌زدگی تحصیلی، فرسودگی تحصیلی

نویسنده‌ی مسئول: سعید کریمی

رایانامه: skarimi@basu.ac.ir

دریافت: ۹۵/۰۳/۰۸ پذیرش: ۹۵/۰۵/۲۶

مقدمه

نیک‌بودی تحصیلی دانشجویان از جمله مفهوم‌های مهم در حوزه پژوهشی نظام آموزش عالی است، زیرا این مفهوم کلید درک و شناخت دامنه گسترده‌ای از رفتارهای دانشجویان بوده و بر موفقیت و عملکرد تحصیلی آنان تاثیر به‌سزایی دارد. بررسی‌های انجام شده نشان داده اند که در شرایط و محیط‌های یکسان، افراد از نیک‌بودی یکسانی برخوردار نبوده و تفاوت‌های فردی در این بین نقش مهمی ایفا می‌کند (لانگلان و همکاران، ۲۰۰۶). به بیان دیگر، نیک‌بودی از تعامل عامل‌های چندی از جمله محیطی، فردی و شخصیتی پدید می‌آید. اگرچه بیشتر تحقیقات پیشین بر تاثیر عامل‌های محیطی بر نیک‌بودی تمرکز داشته‌اند و تحقیقات بسیار کمی به بررسی رابطه‌ی عامل‌های شخصیتی و نیک‌بودی پرداخته‌اند، اما نتایج همین تحقیقات محدود هم بیانگر آنند که عامل‌های شخصیتی بر نیک‌بودی گروه‌های شغلی مختلف تاثیر دارند (موجساکاجا و همکاران، ۲۰۱۵؛ کیم و همکاران، ۲۰۰۹؛ لانگلان و همکاران، ۲۰۰۶).

از سوی دیگر، تحقیقات پیشین در این زمینه و عامل‌های موثر بر آن، بیشتر در محیط‌های کاری و در بین کارکنان و گروه‌های شغلی مختلف انجام شده‌اند، اما در سال‌های اخیر، تحقیقات در زمینه نیک‌بودی در دانشگاه‌ها و در بین دانشجویان هم رایج شده‌اند (سالانوا و همکاران، ۲۰۱۰؛ سیولا و همکاران، ۲۰۱۵). محققان بر این باورند که دانشجویان نیز مانند کارکنان و کارگران در فعالیت‌هایی اجباری و منظم درگیر هستند (مانند شرکت در کلاس‌ها و انجام پروژه‌ها) که بر هدف‌های مشخصی تمرکز دارند (یعنی گذراندن درس‌ها و دانش‌آموختگی). بنابراین فعالیت‌های دانشجویان را هم می‌توان به عنوان "کار" و "شغل" در نظر گرفت. از آنجا که بنا بر اطلاعات موجود هیچ تحقیقی تاکنون روابط این عامل‌ها را در بین دانشجویان کشاورزی بررسی نکرده است، هدف این پژوهش آن است که بر پایه‌ی مدل پنج‌عاملی ویژگی‌های شخصیتی (مک‌کری و کاستا، ۲۰۰۳) تاثیر این دسته ویژگی‌ها را بر سه نوع نیک‌بودی دانشجویان کشاورزی یعنی مشغولیت یا درگیری تحصیلی، دل‌زدگی تحصیلی و فرسودگی تحصیلی بررسی کند. مشغولیت، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی سه بعد مجزای

نیک‌بودی هستند (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵). درگیری یا مشغولیت از نظر واژگانی به معنای درگیر شدن در کار است و به طور معمول در مقابل بی‌میلی یا بی‌رغبتی در کاری تعریف می‌شود و اشاره به یک حالت عاطفی و مثبت ذهنی دارد که از راه ویژگی‌هایی مانند سطوح بالای انرژی، اشتیاق و غرق شدن فرد در فعالیت‌ها (به‌گونه‌ای که متوجه گذر زمان نشود) مشخص می‌شود (شوفلی و همکاران، ۲۰۰۶). مشغولیت، بوسیله منبع‌های (مانند استقلال زیاد) و درخواست‌های چالش برانگیز (مانند سطح بالای مسئولیت) ارتقا می‌یابد (کروفورد و همکاران، ۲۰۱۰) و پیامدهای مثبتی مانند نمره‌های بالا (سالانوا و همکاران، ۲۰۱۰) و کاهش ترک تحصیل (آرچامبولت و همکاران، ۲۰۰۹) برای دانشجویان را در پی دارد.

دل‌زدگی به یک حالت عاطفی ناخوشایند ذهنی اشاره دارد که با ویژگی‌هایی مانند بی‌علاقه بودن به فعالیت‌ها و مشکل داشتن در تمرکز مشخص می‌شود (فیشسر، ۱۹۹۳). تحقیق درباره‌ی دل‌زدگی بر ویژگی‌های شغلی تمرکز دارد (مانند کار تکراری، انگیزه کم یا نبود تنوع) (فیشسر، ۱۹۹۸). بررسی‌ها نشان می‌دهند که دل‌زدگی در دانشگاه با غیبت در کلاس و رفتارهای ناهنجار و ناسازگار دانشجو در ارتباط است (من و رابینسون، ۲۰۰۹). شارپ و همکاران (۲۰۱۵)، به نقل از بررسی‌های مختلف بیان می‌کنند که دل‌زدگی می‌تواند باعث کاهش عملکرد تحصیلی و نمره‌های درسی، نگرانی و ناامیدی، رفتارهای پرخاشگرایانه یا جامعه‌ستیزی، نارضایتی و بی‌علاقه بودن، استفاده از مواد مخدر، احساس محدودیت و ناتوانی فرد شود.

سرانجام، فرسودگی را می‌توان یک حالت دل‌زدگی مفراط تعریف کرد که در آن فرد درباره ارزش فعالیت‌های خود بدبین بوده و درباره ظرفیت خود برای انجام کار اطمینان لازم را ندارد (مسلش و همکاران، ۱۹۹۶). کمبود منبع‌ها (مانند کافی نبودن حمایت معلم) و فشار کارهای تحصیلی (مانند فشار تکلیف‌ها و پروژه‌ها) با فرسودگی دانشجویان رابطه معنی‌داری دارند (سالانوا و همکاران، ۲۰۱۰). فرسودگی هم مانند دل‌زدگی پیامدهای زیان‌بخشی (مانند کاهش عملکرد تحصیلی) برای دانشجویان دارد (شافولی و همکاران، ۲۰۰۲). افرادی که فرسودگی تحصیلی دارند، به طور معمول نشانه‌هایی مانند بی‌رغبتی نسبت به مطلب‌های

و همکاران، ۲۰۰۹). روان‌رنجوری بیانگر حساسیت بالا نسبت به تنش و فشار است (سولس، ۲۰۰۱). بنابراین، افرادی که دارای سطح بالایی از روان‌رنجوری هستند، ممکن است محیط پیرامون خود را تهدیدآمیز تلقی کنند و در نتیجه، احساسات منفی و فرسودگی را تجربه کنند (لانگلان و همکاران، ۲۰۰۶). سیولا و همکاران (۲۰۱۵) دریافته‌اند که بین روان‌رنجوری با مشغولیت، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد. سواری و بشلیده (۱۳۸۹)، هم بین روان‌رنجوری و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی مثبتی پیدا کردند.

برون‌گرایی، بیانگر گرایش فرد برای مثبت بودن، جسور بودن، پرنرژی بودن، صمیمی بودن، اجتماعی بودن و تجربه کردن احساسات مثبت می‌باشد (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲). برون‌گرایی رابطه‌ی مثبتی با مشغولیت دارد (لانگلان و همکاران، ۲۰۰۶)، زیرا هر دو مفهوم شامل انرژی و جدیت هستند. افزون بر این، احساسات مثبت منبع‌های شخصی را ایجاد می‌کند و منجر به مشغولیت می‌شود (نظریه انتشار-ساخت : فردریکسون، ۱۹۹۸).

چون که افراد برون‌گرا افرادی پرتحرک و پرنشاطی هستند (مک‌کری و کاستا، ۲۰۰۳) و احتمال کمی دارد که گرایشی به تجربه حالت‌های خمودگی، ناخوشی و رنجش مانند فرسودگی و دل‌زدگی داشته باشند (باکر و همکاران، ۲۰۰۶). سیولا و همکاران (۲۰۱۵)، کلیک و ارال (۲۰۱۳) و سواری و بشلیده (۱۳۸۹) دریافته‌اند که بین برون‌گرایی با فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی منفی معنی‌داری وجود دارد. وظیفه‌شناسی به گرایش فرد به رعایت قوانین و هنجارها، دقیق بودن، مسئولیت‌پذیری، پیشرفت‌مداری، سخت‌کوشی و منظم بودن گفته می‌شود. افراد وظیفه‌شناس افرادی جاه طلب هستند و بر هدف‌های تعیین شده خود متمرکز هستند (مک‌کری و کاستا، ۲۰۰۳). افراد مشغول و درگیر هم‌گرایش دارند تا هدف‌هایی را دنبال کنند که بازگوکننده‌ی آرزوها و خواسته‌های‌شان باشد (ون بیک و همکاران، ۲۰۱۴). بنابراین، بعید نیست که وظیفه‌شناسی با مشغولیت کاری رابطه‌ی مثبتی داشته باشد (سیولا و همکاران، ۲۰۱۲). به علت ویژگی‌هایی که افراد وظیفه‌شناس دارند احساس می‌کنند که آمادگی بیشتری برای رو در رو شدن با فشارها و مشکل‌ها دارند

درسی، ناتوانی در ادامه‌ی حضور مستمر در کلاس‌های درس، مشارکت نکردن در فعالیت‌های کلاسی، احساس بی‌معنایی در فعالیت‌های درسی و احساس ناتوانی در فراگیری مطالب درسی را تجربه می‌کنند (سالما-آرو و همکاران، ۲۰۰۸). این سه مفهوم، اگرچه با هم در ارتباطند اما از لحاظ مفهومی و روان‌سنجی از یکدیگر متمایزند (ریجسگر و همکاران، ۲۰۱۳). تحقیق سیولا و همکارانش (۲۰۱۵) هم نشان داد که این سه مفهوم سه نوع مختلف و مجزای نیک‌بودی را تشکیل می‌دهند.

مدل پنج‌عاملی، متداول‌ترین دیدمان در تحقیقات شخصیت می‌باشد (مک‌کری، ۲۰۰۹) که پنج حوزه گسترده‌ی روان‌رنجوری، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری یا انعطاف‌پذیری، توافق‌پذیری یا سازگاری و با وجدان بودن یا وظیفه‌شناسی را در بر می‌گیرد. تحقیقات گوناگون نشان داده‌اند که پنج عامل شخصیت موجب بیش‌ترین تفاوت‌های فردی در انگاره‌های رفتاری می‌باشند و بنابراین برای بررسی رفتارهای روزمره افراد و عملکرد آنان در حوزه‌های مختلف مناسب می‌باشند (دفیتر و همکاران، ۲۰۱۲).

برای مثال، مشخص شده است که وظیفه‌شناسی و روان‌رنجوری بهترین پیش‌بینی‌کنندگان عملکرد شغلی و حرفه‌ای افراد می‌باشند (سالگادو، ۱۹۹۷). در محیط‌های آموزشی، نتایج بررسی‌های گوناگون بیانگر آن است که پنج عامل شخصیتی بر موفقیت و عملکرد تحصیلی فراگیران تاثیر دارند و در این بین وظیفه‌شناسی نقش پررنگ‌تری ایفا می‌کند (نافتل و رابینز، ۲۰۰۷). از این رو، با توجه به آن چه یاد شده، در این پژوهش هم برای بررسی نقش ویژگی‌های شخصیتی بر نیک‌بودی دانشجویان از مدل پنج‌عامل شخصیت استفاده شده است که در ادامه، این عامل‌ها و ارتباط آنها با نیک‌بودی دانشجویان توضیح داده می‌شود.

روان‌رنجوری گرایش فرد به تجربه‌ی عاطفه‌های منفی مانند ترس، غم، دست‌پاچگی، عصبانیت، احساس گناه و نفرت می‌باشد (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲). افرادی که دارای سطح پایینی از روان‌رنجوری هستند، ممکن است درک مثبتی از خود داشته و هدف‌های خود-هماهنگ را دنبال کنند (یعنی ارزش‌ها و علاقه‌ها) (جاج و همکاران، ۲۰۰۵)، بیشتر مشغول و درگیر کار و شغل خود می‌شوند (اینسوگلو و وار، ۲۰۱۲) و کمتر خسته می‌شوند (آلارکن

تنوع‌طلبی، تخیل، ابتکار و استقلال در داوری اشاره دارد. دانشجویانی که دارای چنین ویژگی‌هایی هستند ممکن است به گونه‌ای فعال درگیر کار و تحصیل شوند (مانند برداشتن وظیفه‌ها و تکلیف‌های چالش برانگیزتر) که در نتیجه، ممکن است باعث بهبود نیک بودی شود (باکر و همکاران، ۲۰۱۲). کلیک و ارال (۲۰۱۳) و سواری و بشلیده (۱۳۸۹)، در پژوهش خود دریافتند که بین تجربه‌پذیری و فرسودگی تحصیلی رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد.

بر پایه‌ی آن چه آمد، این تحقیق بر آن است تا رابطه‌های زیر را آزمون کند:

۱) مشغولیت تحصیلی با وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری، برون‌گرایی و تجربه‌پذیری رابطه‌ی مثبت و با روان‌رنجوری رابطه‌ی منفی دارد.

۲) دل‌زدگی تحصیلی با روان‌رنجوری رابطه‌ی مثبت و با وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری، برون‌گرایی و تجربه‌پذیری رابطه‌ی منفی دارد.

و نسبت به دل‌زدگی و فرسودگی کمتر آسیب‌پذیر هستند (آلارکن و همکاران، ۲۰۰۹). سیولا و همکاران (۲۰۱۵)، دریافتند که بین وظیفه‌شناسی با مشغولیت و دل‌زدگی تحصیلی رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.

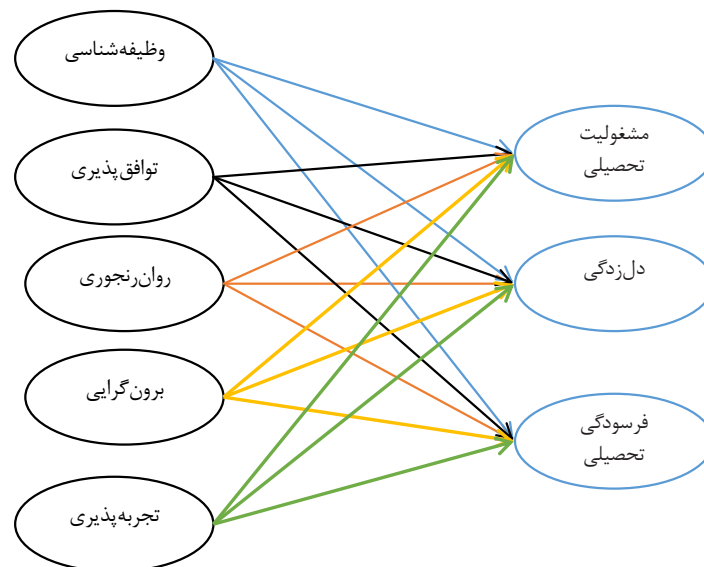
توافق‌پذیری به گرایش فرد به همکاری، دلسوزی و همدردی با دیگران اشاره دارد (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲).

توافق‌پذیری ممکن است رابطه‌های حمایتی با همکاران را بهبود دهد و همین امر ممکن است رشد فردی را برانگیزد و به چیره شدن بر فشارها کمک کند (باکر و دمروتی، ۲۰۰۷).

بنابراین، نیک‌بودی را از طریق توسعه منبع‌های بین فردی ارتقا می‌دهد. بررسی‌ها نشان داده‌اند که بین توافق‌پذیری با فرسودگی رابطه منفی وجود دارد (آلارکن و همکاران، ۲۰۰۹). سیولا و همکاران (۲۰۱۵)، معتقدند

که بین توافق‌پذیری با مشغولیت، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

تجربه‌پذیری به گرایش فرد به احساس زیباپسندی،

نگاره ۱- مدل نظری- رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی و نیک‌بودی دانشجویان کشاورزی

۲۶۰ تن از آنان به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. در این پژوهش از چهار پرسشنامه استاندارد برای گردآوری داده‌ها استفاده شد.

به علت محدودیت‌های تحقیق، از نسخه‌ی کوتاه ۱۵ گویه‌ای پنج عامل شخصیت (شاپ و گرلیتز، ۲۰۰۸) استفاده شد. اعتبار این پرسشنامه در بررسی‌های پیشین تایید شده

روش‌شناسی

این پژوهش از نوع مطالعات علی- رابطه‌ای است. جامعه‌ی آماری عبارت از دانشجویان دختر و پسر کارشناسی کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا که در سال تحصیلی ۱۳۹۴-۱۳۹۵ در این دانشگاه مشغول به تحصیل بودند (N=۱۸۷۰). بر پایه‌ی جدول بارلت شمار

گرفته‌اند. خرده‌مقیاس خستگی عاطفی شامل ۶ گویه و خرده‌مقیاس شک و بدبینی هم شامل ۴ گویه بود. همه‌ی گویه‌ها روی یک طیف لیکرت هفت درجه‌ای (هرگز تا همیشه در دامنه ۰ تا ۶) نمره‌گذاری شدند. داده‌های گردآوری شده با نرم‌افزار SPSS_{win20} پردازش شدند و از شاخص‌های آماری توصیفی و استنباطی مانند همبستگی اسپیرمن و رگرسیون ترتیبی استفاده شد.

یافته‌ها

از ۲۶۰ نفر پاسخگو حدود ۶۴ درصد (۱۶۷ نفر) آنها دختر و ۳۶ درصد (۹۳ نفر) پسر بودند. در رابطه با توزیع سنی دانشجویان، بیشتر آنان (۷۴ درصد) بین ۲۴-۲۰ سال سن داشتند و میانگین سنی شان ۲۲/۴۸ سال بود. همچنین حدود ۱۳ درصد (۳۳ تن) دانشجویان متأهل و ۸۷ درصد (۲۲۷ تن) هم مجرد بودند. میانگین معدل کل واحدهای گذرانده شده پاسخگویان ۱۵/۵۱ بود.

جدول ۱، نشان می‌دهد که بیشتر ضریب‌های همبستگی به دست آمده معنی‌دار می‌باشند و بیشترین ضریب همبستگی هم مربوط به خرده‌مقیاس وظیفه‌شناسی با فرسودگی تحصیلی ($I=0/30$) و کمترین ضریب همبستگی مربوط به خرده‌مقیاس برون‌گرایی با دل‌زدگی تحصیلی ($I=0/01$) است. وظیفه‌شناسی با مشغولیت تحصیلی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد دارد، یعنی دانشجویانی که وظیفه‌شناس‌تر هستند، مشغولیت تحصیلی بیشتری دارند. اما وظیفه‌شناسی با دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی منفی و معنی‌داری در سطح یک درصد دارد. به عبارت دیگر، دانشجویانی که وظیفه‌شناس‌تر هستند، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی کمتری دارند. توافقی‌پذیری تنها با دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی رابطه‌ی منفی و معنی‌داری در سطح یک درصد دارد. به عبارت دیگر، با افزایش میزان توافقی‌پذیری و سازگاری دانشجویان، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی آنها کاهش می‌یابد. برون‌گرایی با هیچ‌یک از بعدهای نیک‌بودی رابطه‌ی معنی‌داری نداشت. تجربه‌پذیری با مشغولیت تحصیلی در سطح پنج درصد رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری داشت. به عبارت دیگر، دانشجویانی که دارای این ویژگی هستند بیشتر درگیر درس و تحصیل می‌شوند.

(لانگ و همکاران، ۲۰۱۱؛ بویک و همکاران، ۲۰۱۶) و با نسخه‌های طولانی‌تر ویژگی‌های شخصیتی روایی همگرایی مناسبی نشان داده است (هان و همکاران، ۲۰۱۲). در این پرسشنامه هر یک از بعدهای پنج‌گانه شخصیت با سه گویه و با استفاده از طیف پنج درجه‌ای (از بسیار مخالف تا بسیار موافق در دامنه ۱ تا ۵) سنجیده شده است.

برای اندازه‌گیری درگیری تحصیلی از نسخه‌ی دانشجویی مقیاس درگیری کاری اوترخت (UWES-SS) استفاده شد (شوفلی و همکاران، ۲۰۰۲). این مقیاس متشکل از سه خرده‌مقیاس توانمندی (۶ گویه)، فداکاری (۵ گویه) و جذب (۶ گویه) می‌باشد. در این پژوهش تنها از دو خرده‌مقیاس توان و فداکاری استفاده شد زیرا بررسی‌های اخیر (مانو و همکاران، ۲۰۰۷) نشان دادند که خرده‌مقیاس جذب نقش متفاوتی در مقیاس درگیری تحصیلی ایفا می‌کند و خرده‌مقیاس‌های توانمندی و فداکاری، هسته اصلی درگیری تحصیلی می‌باشند (سالانوا و همکاران، ۲۰۰۹؛ شوفلی و سالانوا، ۲۰۰۷). گویه‌ها بر روی یک طیف لیکرت هفت درجه‌ای (از هرگز تا همیشه در دامنه ۰ تا ۶) نمره‌گذاری شدند.

برای سنجش دل‌زدگی تحصیلی از مقیاس دل‌زدگی اوترخت (UBORS) (ریچسگر و همکاران، ۲۰۱۳) استفاده شد. این مقیاس شامل ۸ گویه است که برای دانشجویان بازویسی شده‌اند (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵) (مانند: در دانشگاه احساس دل‌زدگی می‌کنم). گویه‌ها بر روی یک طیف لیکرت هفت درجه‌ای (از هرگز تا همیشه در دامنه ۰ تا ۶) نمره‌گذاری شدند.

برای سنجش فرسودگی تحصیلی از پرسشنامه فرسودگی تحصیلی مسلش (MBI-SS) استفاده شد (شوفلی و همکاران، ۲۰۰۲). این پرسشنامه سه حیطه‌ی فرسودگی یعنی خستگی عاطفی، شک و بدبینی و خودکارآمدی تحصیلی را می‌سنجد. اما بررسی‌ها نشان دادند که بعد سوم یعنی خودکارآمدی تحصیلی نقش متفاوتی در فرایند فرسودگی ایفا می‌کند (شوفلی و سالانوا، ۲۰۰۷؛ برسو و همکاران، ۲۰۰۷). به همین دلیل بررسی‌های اخیر پیشنهاد می‌کنند که خستگی و شک و بدبینی هسته اصلی فرسودگی را تشکیل می‌دهند (شوفلی و تاريس، ۲۰۰۵؛ سالانوا و همکاران، ۲۰۰۹). در این پژوهش هم این دو بعد برای سنجش فرسودگی تحصیلی مورد استفاده قرار

به منظور انجام عملیات رگرسیون ترتیبی، از میان متغیرهای مستقل تحقیق، متغیرهایی به عنوان متغیر پیش‌بین وارد تحلیل رگرسیون ترتیبی شدند که بر پایه ضریب همبستگی با متغیر وابسته رابطه‌ی معنی‌داری داشتند.

پیش از تعیین تاثیر متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته، در گام نخست لازم بود مشخص شود که آیا مدل رگرسیون توانایی پیش‌بینی نتیجه را بهبود می‌بخشد؟ این کار با مقایسه یک مدل بدون هیچ‌گونه متغیر مستقل (مدل صفر) در مقابل مدل دارای همه‌ی متغیرهای مستقل انجام شد. با توجه به داده‌های جدول ۳، معنی‌داری آزمون کای اسکور نشان می‌دهد که هر سه مدل نهایی نسبت به مدل‌های پایه بهبود یافته‌اند و متغیرهای مستقل به خوبی می‌توانند احتمال تغییرپذیری‌های متغیرهای وابسته را تبیین کنند.

جدول ۴، نیز بیانگر آزمون نکویی برازش است. نتایج این جدول، نشان می‌دهد که دو آماره‌ی کای اسکور پیرسون و کای اسکور انحراف که در ماهیت منفی هستند بیشتر از ۰/۰۵ به دست آمدند، در نتیجه مدل‌های رگرسیونی، مدل‌های مناسبی هستند و متغیرهای مستقل به خوبی می‌توانند احتمال تغییرپذیری‌های متغیرهای وابسته را پیش‌بینی کنند.

جدول ۳- نتایج آزمون نکویی برازش

Sig	df	χ^2	مدل	متغیر وابسته
۰/۰۵۹	۱۹۶	۲۳۰/۲۶۳	پیرسون	مشغولیت
۰/۰۶۷	۱۹۶	۲۲۶/۴۹۸	انحراف	پایه
۰/۰۷۴	۶۸۰	۷۳۴/۰۴۹	پیرسون	دل‌زدگی
۰/۰۹۵۶	۶۸۰	۶۱۴/۵۸۶	انحراف	پایه
۰/۲۰۷	۶۸۰	۷۰۹/۹۳۵	پیرسون	فرسودگی
۰/۹۸۸	۶۸۰	۵۹۸/۹۶۱	انحراف	پایه

دانشجویانی که از لحاظ وظیفه‌شناسی و وجدان کاری سطح بالایی داشتند، سطح بالاتری از مشغولیت و درگیری تحصیلی را گزارش کردند. مقدار سه ضریب تعیین کاکس و اسنل، ناگل کرک و مک فادن نیز بیانگر آن بود که دو متغیر وظیفه‌شناسی و تجربه‌پذیری توانسته‌اند بین ۲/۱

اما تجربه‌پذیری با دو بعد دیگر نیک بودی رابطه‌ی منفی و معنی‌داری در سطح یک درصد دارد. به عبارت دیگر، هر چه میزان تجربه‌پذیری دانشجویان بیشتر باشد، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی آنها کمتر خواهد بود.

با توجه به این که هر سه بعد نیک‌بودی دانشجویان (متغیر وابسته تحقیق) دارای مقیاس ترتیبی بودند، لذا برای بررسی تاثیر ابعاد پنج‌گانه شخصیت بر این متغیر از رگرسیون ترتیبی استفاده شد. رگرسیون ترتیبی این امکان را فراهم می‌آورد تا وابستگی میان یک متغیر وابسته ترتیبی را به یک رشته متغیرهای مستقل مدل‌سازی کرد (حبیب‌پور و صفری، ۱۳۹۰).

جدول ۱- همبستگی بین بعدهای نیک‌بودی تحصیلی با ویژگی‌های شخصیتی دانشجویان کشاورزی

ویژگی‌های شخصیتی	نیک‌بودی تحصیلی (r)	مشغولیت تحصیلی (r)	دل‌زدگی تحصیلی (r)	فرسودگی تحصیلی (r)
وظیفه‌شناسی	۰/۲۰**	-۰/۲۸**	-۰/۳۰**	
توافق‌پذیری	۰/۰۹	-۰/۲۲**	-۰/۲۸**	
روان‌رنجوری	-۰/۱۲	۰/۱۸**	۰/۱۸**	
برون‌گرایی	۰/۰۵	۰/۰۱	-۰/۰۲	
تجربه‌پذیری	۰/۱۴*	-۰/۲۱**	-۰/۲۱**	

**p<01/0 *p<05/0

جدول ۲- اطلاعات برازش مدل

Sig	df	χ^2	Log likelihood	مدل	متغیر وابسته
۰/۰۰۱	۲	۱۴/۸۹۲	۳۸۵/۰۱۴	پایه	مشغولیت
۰/۰۰۱	۲	۱۴/۸۹۲	۳۷۰/۱۲۱	نهایی	پایه
۰/۰۰۰	۴	۳۲/۸۸۷	۶۶۲/۳۱۰	پایه	دل‌زدگی
۰/۰۰۰	۴	۳۲/۸۸۷	۶۲۹/۴۲۴	نهایی	پایه
۰/۰۰۰	۴	۴۰/۸۲۸	۶۵۸/۷۸۵	پایه	فرسودگی
۰/۰۰۰	۴	۴۰/۸۲۸	۶۱۷/۹۵۷	نهایی	پایه

پس از بررسی برازش مدل‌ها، متغیرهای تأثیرگذار بر متغیرهای وابسته بررسی شدند. نتایج نشان دادند که از بین دو متغیر مستقل وارد شده تنها یک متغیر بر مشغولیت تحصیلی تاثیر داشت. متغیر وظیفه‌شناسی با مشغولیت رابطه مثبت معنی‌داری داشت. به عبارتی،

واریانس متغیر وابسته دل‌زدگی تحصیلی را تبیین کنند. در مورد فرسودگی تحصیلی، تحلیل همبستگی نشان داد که وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری و روان‌رنجوری با فرسودگی تحصیلی رابطه معنی‌داری داشتند. به عبارت دیگر، دانشجویانی که از وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری پایینی داشته اما روان‌رنجوری بالایی را گزارش کردند، فرسودگی تحصیلی بیشتری را نشان دادند. بر اساس سه ضریب تعیین کاکس و اسنل، ناگل کرک و مک فادن ابعاد چهارگانه ویژگی‌های شخصیتی توانسته‌اند بین ۶ تا ۱۵/۷ درصد از احتمال واریانس متغیر وابسته فرسودگی تحصیلی را تبیین کنند.

تا ۶ درصد از احتمال واریانس متغیر وابسته مشغولیت تحصیلی را تبیین کنند. برای دل‌زدگی تحصیلی، تحلیل رگرسیون ترتیبی نشان داد که رابطه معنی‌داری بین وظیفه‌شناسی، تجربه‌پذیری و روان‌رنجوری با دل‌زدگی تحصیلی وجود دارد. به عبارت دیگر، دانشجویانی که از لحاظ وظیفه‌شناسی و تجربه‌پذیری سطح پایین‌تری داشتند اما از لحاظ روان‌رنجوری سطح بالاتری داشتند، دل‌زدگی تحصیلی بیشتری را گزارش کردند. بر پایه سه ضریب تعیین کاکس و اسنل، ناگل کرک و مک فادن چهار متغیر ویژگی‌های شخصیتی توانسته‌اند بین ۴/۸ تا ۱۲/۹ درصد از احتمال

جدول ۴- برآورد فراسنجه‌های مؤثر بر متغیرهای وابسته‌ی پژوهش

P	Wald	S.E.	Estimate	متغیر مستقل	متغیرهای پیش‌بینی‌کننده
۰/۰۰۳	۸۷۵۱	۰/۱۳۷	۰/۴۰۶	وظیفه‌شناسی (X_1)	مشغولیت (Y)
۰/۱۸۳	۱/۷۷۰	۰/۱۴۵	۰/۱۹۲	تجربه‌پذیری (X_2)	
Cox and Snell R^2 pesudo = 0.056 ; Nagelkerke R^2 pesudo = 0.060; McFadden R^2 pesudo = 0.021					
$Y = 3.778 + 0.406X_1$					
۰/۰۰۱	۱۰/۷۸۶	۰/۱۵۳	-۰/۵۰۴	وظیفه‌شناسی (X_1)	دل‌زدگی (Y)
۰/۹۹۶	۰/۰۰۰	۰/۱۳۷	-۰/۰۰۱	توافق‌پذیری (X_2)	
۰/۰۰۰	۱۲/۶۷۷	۰/۰۹۹	۰/۳۵۳	روان‌رنجوری (X_3)	
۰/۰۴۵	۳/۹۷۰	۰/۱۴۹	۰/۲۷۴	تجربه‌پذیری (X_4)	
Cox and Snell R^2 pesudo = 0.119 ; Nagelkerke R^2 pesudo = 0.129; McFadden R^2 pesudo = 0.048					
$Y = -3.346 - 0.504X_1 - 0.353X_3 - 0.274X_4$					
۰/۰۰۵	۷/۸۸۱	۰/۱۵۳	-۰/۴۳۰	وظیفه‌شناسی (X_1)	فرسودگی (Y)
۰/۰۴۹	۳/۸۸۲	۰/۱۳۸	-۰/۲۷۲	توافق‌پذیری (X_2)	
۰/۰۰۰	۱۲/۶۴۳	۰/۰۹۹	۰/۳۵۳	روان‌رنجوری (X_3)	
۰/۱۶۲	۱/۹۵۱	۰/۱۴۹	-۰/۲۰۹	تجربه‌پذیری (X_4)	
Cox and Snell R^2 pesudo = 0.146 ; Nagelkerke R^2 pesudo = 0.157; McFadden R^2 pesudo = 0.060					
$Y = -4.204 - 0.430X_1 - 0.272X_2 - 0.353X_3$					

معنی‌داری نداشت که ممکن است با فرایند انتخاب نمونه‌ها و محدودیت دامنه نمره‌های مربوط به برون‌گرایی در ارتباط باشد. نمره میانگین برون‌گرایی به نسبت پایین و انحراف معیار به نسبت کمی در نمره‌های وجود دارد (میانگین = ۲/۵۶، انحراف معیار = ۰/۸۶). تحقیقات آینده باید نگاه دقیق‌تری به ابعاد برون‌گرایی مانند وابستگی و توانمندی اجتماعی داشته باشند، زیرا تحقیقات پیشین نشان داده‌اند که بعدها برون‌گرایی با مشغولیت در ارتباط می‌باشند (اینسوگلا و وار، ۲۰۱۲).

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش، بررسی تاثیر ویژگی‌های شخصیتی بر سه نوع نیک‌بودی تحصیلی یعنی مشغولیت، دل‌زدگی و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا بود. نتایج بررسی فرضیه‌های پژوهش نشان داد که چهار بعد از پنج بعد ویژگی‌های شخصیتی (وظیفه‌شناسی، توافق‌پذیری، روان‌رنجوری و تجربه‌پذیری) با نیک‌بودی تحصیلی دانشجویان رابطه دارند. برون‌گرایی با هیچ یک از ابعاد نیک‌بودی تحصیلی دانشجویان رابطه

سخت‌گیرانه و خرده‌جوی خود، فرسودگی بیشتری را تجربه کنند. این ویژگی‌ها ممکن است بازدارنده این شود که آنان روابط مثبت و حمایتی با دیگران برقرار کنند و آنان را نسبت به فرسودگی و مسخ شخصیت آسیب‌پذیرتر می‌سازد (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵). این مورد همچنین ممکن است برای وظیفه‌شناسی صادق باشد. افرادی که سطح پایینی از وظیفه‌شناسی را دارند یعنی سخت‌کوش و منظم نیستند و بر هدف‌های بلند خود توجه ندارند، ممکن است بیشتر دچار احساس فرسودگی شوند.

این پژوهش با بررسی سه نوع مختلف نیک‌بودی تحصیلی و تاثیر عامل‌های شخصیتی بر آنها به ادبیات پژوهشی در این زمینه کمک کرد. از جنبه کاربردی هم نتایج بیانگر آن است که برنامه‌ریزان و آموزشگران باید به عامل‌های شخصیتی فراگیران توجه کنند. اگرچه عامل‌های شخصیتی، ویژگی‌های فردی به نسبت پایداری به شمار می‌آیند (روبرتز و دل‌وچيو، ۲۰۰۰)، اما همان طور که سربواتساوا و همکارانش (۲۰۰۳) بیان می‌کنند آموزه‌های زندگی و فعالیت‌های روزمره هنوز هم می‌توانند شخصیت یک فرد جوان را شکل دهند. بنابراین، آموزشگران و نهادهای آموزشی می‌توانند محیط‌های یادگیری ایجاد نمایند که توسعه شخصیت‌های بارور و مولد را تحریک و تسریع کند.

در این بین، وظیفه‌شناسی و روان‌رنجوری باید مورد توجه ویژه قرار گیرد زیرا این دو عامل با هر سه ابعاد نیک بودی دانشجویان رابطه معنی‌داری داشتند و بررسی‌های پیشین هم‌گویای آن است که این دو عامل تاثیر زیادی بر عملکرد و موفقیت فرد در محیط‌های آموزشی و همچنین بعداً در محیط‌های کاری دارند (دفیتر و همکاران، ۲۰۱۲). بنابراین، نهادهای آموزشی و آموزشگران باید پشتکار، نظم، انضباط، مسئولیت‌پذیری، بردباری، امید و آرامش را تقویت نمایند (دفیتر و همکاران، ۲۰۱۲). آموزشگران می‌توانند با ایجاد یک محیط ساختارمند و منظم همراه با اصول و قواعد روشن و مشخص، فراگیران را به منظم بودن و انضباط داشتن تشویق نماید. همچنین با توجه به اهمیت روان‌رنجوری، آموزشگران می‌توانند با شناسایی دانشجویان نگران و بی‌قرار آنها را تشویق کنند که به مراکز مشاوره مراجعه کنند و از راهنمایی‌های افراد کارآزموده

مشغولیت تحصیلی با وظیفه‌شناسی رابطه‌ی مثبت داشت. مسئولیت‌پذیری، داشتن آرزوهای بلند و متمرکز بودن بر هدف‌ها (یعنی سطح بالای وظیفه‌شناسی) (مک‌کری و کاستا، ۲۰۰۳) باعث می‌شود که فرد انرژی بیشتری صرف تحصیل و تکمیل تکلیف‌های درسی کند و بنابراین نقش مهمی در مشغولیت و درگیری تحصیلی وی ایفا می‌کند (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵). این یافته‌ها با بررسی‌های پیشین همخوانی دارد (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵؛ موسترت و رومن، ۲۰۰۶).

دل‌زدگی با روان‌رنجوری رابطه‌ی مثبت و با وظیفه‌شناسی و تجربه‌پذیری رابطه‌ی منفی داشت. این یافته هم با دست‌آوردهای پژوهش‌های پیشین همخوانی داشت (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵). روان‌رنجوری بیانگر حساسیت بالای فرد نسبت به تنش و فشار (سولس، ۲۰۰۱) و گرایش او به تجربه عواطف منفی می‌باشد که همین امر ممکن است خزانه و موجودی تفکر-اقدام دانشجو را محدود کند (فردریکسون، ۱۹۹۸) و در نتیجه در او ایجاد دل‌زدگی کند (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵). در مقابل، تجربه‌پذیری بیانگر خلاق بودن و کنجکاوی بودن فرد می‌باشد (کاستا و مک‌کری، ۱۹۹۲) و همین ویژگی‌ها می‌تواند بازدارنده بروز دل‌زدگی در دانشجو شوند. همچنین لایق بودن و تمرکز به هدف‌های خود (یعنی سطح بالای وظیفه‌شناسی) می‌تواند بازدارنده بروز دل‌زدگی در دانشجو شود (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵).

فرسودگی با روان‌رنجوری رابطه مثبت و با وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری رابطه منفی داشت. این نتایج با تحقیقات پیشین همخوانی داشت (سیولا و همکاران، ۲۰۱۵؛ آلاکون و همکاران، ۲۰۰۹؛ کیم و همکاران، ۲۰۰۹). دانشجویانی که سطح بالایی از روان‌رنجوری دارند به علت آسیب‌پذیری نسبت فشار و تنش و مشکل داشتن در برخورد با دشواری‌ها، به احتمال بیشتری فرسودگی را تجربه کنند. عامل‌های روان‌رنجوری مانند نگرانی، عصبانیت و پرخاشگری باعث می‌شود میزان زیادی انرژی از فرد گرفته شده و او نتواند درست تصمیم بگیرد و درست عمل کند. بنابراین، از بازدهی و کارایی فرد کاسته شده و به تدریج نشانه‌های فرسودگی در فرد پدیدار شوند. همچنین، دانشجویان ناسازگار ممکن است به علت افکار

کمک بگیرند و یا راهبردهای مناسبی برای برخورد با نگرانی‌های آنان تدوین نمایند (مک‌گون و همکاران، ۲۰۱۴). پیشنهاد می‌شود در بررسی‌های آتی، نقش عامل‌های محیطی به ویژه محیط آموزشی و دیگر عامل‌های فردی هم در نظر گرفته شود. سرانجام، این پژوهش تنها رابطه‌ی مستقیم بین بعدهای شخصیتی و نیک‌بودی دانشجویان را بررسی کرده است که پیشنهاد می‌شود تحقیقات آینده رابطه‌های غیرمستقیم و متغیرهای میانجی و تعدیل‌گر این رابطه‌ها را نیز ارزیابی و تبیین کنند.

منبع‌ها

حبیب‌پور، ک. و ر. صفری، (۱۳۹۰). راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی (تحلیل داده‌های کمی). تهران: انتشارات متفکران.
سوار، ک. و بشلیده، ک. (۱۳۸۹). بررسی ارتباط میان ویژگی‌های شخصیتی با فرسودگی تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع دبیرستان شهر اهواز. دستاوردهای روانشناختی، ۱۷(۱)، ۸۹-۱۰۲.

Alarcon, G., Eschleman, K. J., & Bowling, N. A. (2009). Relationship between personality variables and burnout: A meta-analysis. *Work and Stress*, 3, 244–263.

Archambault, I., Janosz, M., Fallu, J. -S., & Pagani, L. S. (2009). Student engagement and its relationship with early high school dropout. *Journal of Adolescence*, 32, 651–670.

Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2007). The job demands-resources model: State of art. *Journal of Managerial Psychology*, 22, 309–328.

Bakker, A. B., Tims, M., & Derks, D. (2012). Proactive personality and job performance: The role of job crafting and work engagement. *Human Relations*, 65, 1359–1378.

Bakker, A. B., Van der Zee, K. I., Lewig, K. A., & Dollard, M. F. (2006). The relationship between the big five personality factors and burnout: A study among volunteer counselors. *Journal of Social Psychology*, 146, 31–50.

Boyce, C. J., Wood, A.M., & Ferguson, E. (2016). For better or for worse: The moderating effects of personality on the marriage-life satisfaction link. *Personality and Individual Differences*, 97, 61–66.

Bresó, E., Salanova, M. & Schaufeli, W.B. (2007). In search of the 'third dimension' of burnout. *Applied Psychology: An International Review*, 56, 460-478

Celik, G. T., & Oral. E. L. (2013). Burnout Levels and Personality Traits~The Case of Turkish Architectural Students. *Creative Education*, 4(2), 124-131.

Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO personality inventory. *Psychological Assessment*, 4, 5–13.

Crawford, E. R., LePine, J. A., & Rich, B. (2010). Linking job demands and resources to employee engagement and burnout: A theoretical extension and meta-analytic test. *Journal of Applied Psychology*, 95, 834–848.

De Feyter, T., Caers, R., Vigna, C., & Berings, D. (2012). Unraveling the impact of the Big Five personality traits on academic performance: The moderating and mediating effects of self-efficacy and

academic motivation. *Learning and Individual Differences*, 22(4), 439-448.

Fisher, C. D. (1993). Boredom at work: A neglected concept. *Human Relations*, 46, 395-417.

Fisher, C. D. (1998). Effects of external and interruptions on boredom at work: Two studies. *Journal of Organizational Behavior*, 19, 503-522.

Fredrickson, B. L. (1998). What good are positive emotions? *Review of General Psychology*, 2, 300-319.

Hahn, E., Gottschling, J., & Spinath, F. M. (2012). Short measurement of personality—validity and reliability of the GSOEP Big Five Inventory (BFI-S). *Journal of Research in Personality*, 46, 355-359.

Inceoglu, I., & Warr, P. (2012). Personality and job engagement. *Journal of Personnel Psychology*, 10, 177-181.

Judge, T.A., Bono, J. E., Erez, A., & Locke, E. A. (2005). Core self-evaluations and job and life satisfaction: The role of self-concordance and goal attainment. *Journal of Applied Psychology*, 90, 257-268.

Kim, H. J., Shin, K. H., & Swanger, H. (2009). Burnout and engagement: A comparative analysis using the big five personality dimensions. *International Journal of Hospitality Management*, 28, 96-104.

Lang, F. R., John, D., Lüdtke, O., Schupp, J., & Wagner, G. G. (2011). Short assessment of the Big Five: robust across survey methods except telephone interviewing. *Behavioral Research Methods*, 43, 548-67.

Langelan, S., Bakker, A. B., Van Doornen, L. J. P., & Schaufeli, W. B. (2006). Burnout and work engagement: Do individual differences make a difference? *Personality and Individual Differences*, 40, 521-532.

Mann, S., & Robinson, A. (2009). Boredom in the lecture theatre: An investigation into the contributors, moderators and outcomes of boredom amongst university students. *British Educational Research Journal*, 35, 243-258.

Maslach, C., Jackson, S. E., & Leiter, M. P. (1996). *MBI: The Maslach burnout inventory: Manual*. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.

Mauno, S., Kinnunen, U., & Ruokolainen, M. (2007). Job demands and resources as antecedents of work engagement: A longitudinal study. *Journal of Vocational Behavior*, 70, 149-171.

McCrae, R. R. (2009). Personality profiles of cultures: Patterns of ethos. *European Journal of Personality*, 23, 205-227.

McCrae, R. R., & Costa, P. T., Jr. (2003). *Personality in adulthood. A five factor theory perspective*. New York: The Guilford Press.

McGeown, S. P., Putwain, D., Geijer Simpson, E., Boffey, E., Markham, J., & Vince, A. (2014). Predictors of adolescents' academic motivation: Personality, self-efficacy and adolescents' characteristics. *Learning and Individual Differences*, 32, 278-286.

Mojša-Kaja, J., Golonka, K., & Marek, T. (2015). Job burnout and engagement among teachers - Worklife areas and personality traits as predictors of relationships with work. *International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health*, 28(1), 102-119.

Mostert, K., & Rothmann, S. (2006). Work-related well-being in the South African police service. *Journal of Criminal Justice*, 34, 479-491.

Noftle, E. E., & Robins, R. W. (2007). Personality predictors of academic outcomes: Big Five correlates of GPA and SAT scores. *Journal of Personality and Social Psychology*, 93, 116–130.

Reijseger, G., Schaufeli, W. B., Peeters, M. C. W., Taris, T. W., Van Beek, I., & Ouweneel, E. (2013). Watching the paint dry at work: Psychometric examination of the Dutch boredom scale. *Anxiety, Stress, and Coping*, 26, 508–525.

Roberts, B. W., & Del Vecchio, W. F. (2000). The rank-order consistency of personality traits from childhood to old age: A quantitative review of longitudinal studies. *Psychological Bulletin*, 126, 3–25

Salanova, M., Schaufeli, W., Martínez, I., & Bresó, E. (2009). How obstacles and facilitators predict academic performance: The mediating role of study burnout and engagement. *Anxiety, Stress & Coping*, 23, 53-70.

Salanova, M., Schaufeli, W., Martínez, I., & Bresó, E. (2010). How obstacles and facilitators predict academic performance: The mediating role of study burnout and engagement. *Anxiety, Stress and Coping*, 23, 53–70.

Salgado, J. F. (1997). The five factor model of personality and job performance in the European Community. *Journal of Applied Psychology*, 82, 30–43.

Salmela-Aro, K., Savolainen, H. & Holopainen, L. (2008). Depressive symptoms and school burnout during adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 6, 34-45.

Schaufeli, W. B., & Taris, T. W. (2005). The conceptualization and measurement of burnout: Common ground and worlds apart. *Work and Stress*, 19, 256–262.

Schaufeli, W. B., Bakker, A. B., & Salanova, M. (2006). The measurement of work engagement with a short questionnaire: Across-national study. *Educational and Psychological Measurement*, 66, 701–716.

Schaufeli, W. B., Pinto, A. M., & Bakker, A. B. (2009). Job demand, job resources and their relationship with burnout and engagement: a multisample study. *Journal of Organizational Behavior*, 25, 293- -315.

Schaufeli, W. B., Martínez, I., Marqués-Pinto, A., Salanova, M., & Bakker, A. B. (2002). Burnout and engagement in university students: A cross national study. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 33, 464–481.

Schaufeli, W.B., & Salanova, M. (2007). Efficacy or inefficacy, that's the question: Burnout and engagement, and their relationships with efficacy beliefs. *Anxiety, Coping & Stress*, 20, 177_196.

Schupp, J. & Gerlitz, J. Y. (2008). BFI-S: Big Five Inventory-SOEP. In: Glöckner-Rist, A., ed. *Zusammenstellung sozialwissenschaftlicher Items und Skalen [Compilation of social-scientific items and scales]*. Bonn: GESIS.

Sharp, J. G., Hemmings, B., & Kay, R. (2015). Towards a model for the assessment of student boredom and boredom proneness in the UK higher education context. *Journal of Further and Higher Education*, 1-33.

Spector, P. E. (2006). Method variance in organizational research. Truth or urban legend? *Organizational Research Methods*, 9, 221–232.

Srivatsava, S., John, O. P., Gosling, S. D., & Potter, J. (2003). Development of personality in early and middle adulthood: Set like plaster or persistent change? *Journal of Personality and Social Psychol-*

ogy, 84, 1041–1053.

Sulea, C., van Beek, I., Sarbescu, P., Virga, D., & Schaufeli, W. B. (2015). Engagement, boredom, and burnout among students: Basic need satisfaction matters more than personality traits. *Learning and Individual Differences*, 42, 132-138.

Sulea, C., Virga, D., Maricutoiu, L. P., Schaufeli, W., Dumitru, C., & Sava, F. A. (2012). Work engagement as mediator between job characteristics and positive and negative extra role behaviors. *Career Development International*, 17, 188–207.

Suls, J. (2001). Affect, stress, and personality. In J. P. Forgas (Ed.), *Handbook of affect and social cognition* (pp. 392–409). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Van Beek, I., Taris, T.W., Schaufeli, W. B., & Brenninkmeijer, V. (2014). Heavywork investment: Its motivational make-up and outcomes. *Journal of Managerial Psychology*, 29, 46–62.

The Role of Personality Traits in Academic Wellbeing among Agricultural Students at Bu-Ali Sina University, Iran

S. Karimi

Assistance professor, Department of Agricultural Extension and Education, Bu-Ali Sina University, Iran

Abstract

Literature shows that personality is one of the key factors that affect well-being of different professional groups. However, little research has been undertaken related with university students. Thus, drawing on the Five Factor Personality Model, current study investigates relations between personality traits and three different kinds of well-being – engagement, boredom, and burnout- among agricultural students. The study adopted a cause-correlational method. The statistical population of this research consisted of 1780 agricultural students at Bu-Ali Sina University. According to Bartlett's table, a sample of 260 students was chosen through random sampling method. Data was collected using four standardized self-administered scales including 15-item Big Five Inventory, Utrecht Work Engagement Scale-Student Survey, Utrecht Boredom Scale and Maslach Burnout Inventory- Student Survey. Spearman correlation formula and ordinal regression analysis was run to analyze the data. SPSSwin20 was used to do statistical analysis. The results indicate that conscientiousness and neuroticism were significantly related to each well-being dimension. In addition, agreeableness was only significantly related to burnout and openness to experience being only significantly related to boredom. In total, results indicate that personality traits can explain 5 to 16 percent of the variance in students' well-being.

Index Terms: Personality traits, academic wellbeing, academic engagement, academic boredom, academic burnout

Corresponding Author: S. Karimi

Email: skarimi@basu.ac.ir

Received: 28/05/2016 ; **Accepted:** 16/08/2016